

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ВІДНОСИН В РАМКАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “25” серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу
Викладач (-і)	Петровська Ірина Ігорівна, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Контактний телефон викладача	+380342 596134
E-mail викладача	iryna.petrovska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/course/subscription/through/url/5ccb24976c0be2baf907
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmtap.cnu.edu.ua/rozklad-zaniat/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних, науково-дослідних завдань.
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС» є оволодіння студентами знаннями щодо правового регулювання податкової діяльності у провідних країнах світу, міжнародних стандартів системи оподаткування, а також впровадження цих стандартів в національній податковій системі України та її податкових відносинах. Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів правового світогляду та відповідного мислення категоріями, що відображають специфіку фіскальної політики, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо податкової системи держави, міжнародних наддержавних організацій (ЄС), особливості гармонізації податкових систем розвинених країн (зокрема США, Німеччини) в умовах електронного урядування, забезпечення фіскальної дисципліни та правопорядку в Україні.</p> <p>Предметом вивчення спецкурсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС» є правові норми, які охоплюються комплексною підгалуззю системи міжнародного економічного та фінансового права –</p>	

податковим правом, їх тлумачення та механізми реалізації та широке коло суспільних відносин у сфері оподаткування, що мають грошовий характер і безпосередньо пов'язані з формуванням фондів коштів суб'єктів публічного управління. Тому, вміння орієнтуватися в сучасному податковому законодавстві а також здатність до його аналізу та правильного застосування, є важливим завданням для сучасного юриста. Окрім цього, вивчення міжнародно-правового регулювання податкових відносин надасть можливість визначати слабкі та сильні сторони правового регулювання податкових правовідносин в Україні на основі порівняльного аналізу, та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення.

Міжнародне податкове право, частиною якого є Європейське податкове право, включає вивчення загальних принципів податкових відносин країн світу (оподаткування резидентів/нерезидентів, усунення подвійного оподаткування гармонізації податкових систем країн світу та використання сучасних інформаційних технологій (е-урядування) у податковій сфері, стандартів етичної поведінки суб'єктів адміністрування податкових платежів, та окремих особливостей оподаткування в країнах ЄС і інших розвинених країнах світу. Податкове право доцільно розділити на загальну й особливу частини. Загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і методи податкового регулювання, правовий статус суб'єктів, структуру та принципи оподаткування, а також норми, які регулюють відносини податкового контролю. Особлива частина податкового права включає умовно відокремлені групи правових норм, що регулюють однорідні податкові відносини з оподаткування окремими видами податкових платежів (прямі, непрямі, щодо доходів від діяльності суб'єктів господарювання (корпоративний податок), податок на розкіш (оподаткування майна, землі, інших товарів розкоші – підакцизних), пільгові режими оподаткування тощо.

Виходячи з цього, навчальна дисципліна складається із трьох змістових модулів:

1. Стандарти оподаткування в країнах ЄС.
2. Характеристика впровадження міжнародних стандартів оподаткування в податковому праві України.
3. Основи регулювання податкових відносин в окремих країнах та міжнародних публічних організаціях.

Основними джерелами правового регулювання податкових відносин в ЄС є основні закони з оподаткування у країнах світу, рекомендації Ради Європи, для порівняння вивчається національне оподаткування, правове регулювання якого здійснюють Конституція України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України...» на відповідний рік ряд інших нормативно-правових актів як національних так й іноземних, договори в зовнішньоекономічних відносинах тощо.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС» є оволодіння студентами компетентностями,

необхідними для розуміння природи правового регулювання податкових відносин у світі та Україні, значення податків для суб'єктів публічного і приватного права.

Основними цілями вивчення дисципліни «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС» є набуття знань про основні категорії податкового права, оволодіння вміннями та навичками аналізу норм податкового законодавства країн світу, їх тлумачення і застосування з метою вирішення практичних проблем, опрацювання нормативних актів окремих іноземних держав і України та ЄС у сфері публічної фінансової діяльності, дослідження динаміки їх зміни та оновлення в податковій сфері.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в сфері міжнародно-правового регулювання податкових відносин.

Фахові компетентності:

Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам сфери оподаткування.

Програмні результати навчання

- здатність демонструвати знання та розуміння змісту базових правових категорій та понять міжнародного податкового права та податкового права України;

- вміння надавати консультації щодо правового регулювання відносин з приводу мобілізації публічних податкових надходжень до централізованих та децентралізованих фондів коштів публічних органів;

- здатність демонструвати знання і розуміння структури та принципів функціонування податкової системи України та іноземних держав;

- готувати проекти необхідних актів застосування податково-правових норм в різних правових ситуаціях

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття

Загальна кількість годин

Очна /денна форма навчання

лекції

14

семінарські заняття /

6

практичні / лабораторні				
самостійна робота		160		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семес тр	Спеціаль ність	Курс (рік навча ння)	Нормативна / вибіркова	
7	081 Право	4	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		Лекції	Практ. заняття	Сам. робота
Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних податкових відносин		2	-	11
Тема 2. Правові засади виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин		-	-	11
Тема 3. Поняття, види та призначення податкових платежів для суб'єктів міжнародного права. Функції податків.		2	-	11
Тема 4. Елементи податку. Інформація про податкові платежі		2	-	11
Тема 5. Правове регулювання соціальних та економічних стандартів оподаткування країн ЄС. Принципи оподаткування		-	2	12
Тема 6. Правове регулювання оподаткування та види податкових платежів в Україні		2	-	12
Тема 7. Правовий статус платників податків. Резиденти та нерезиденти.		2	-	12
Тема 8. Юридична відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства		-		12
Тема 9. Суб'єкти публічного адміністрування податкових платежів		2	-	11
Тема 10. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту)		-	-	11
Тема 11. Загальна характеристика прямих податкових платежів		2	2	22
Тема 12. Загальна характеристика		-	2	22

непрямих податкових платежів				
Заг.:		14	6	160
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf			
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання по 1 письмовій самостійній роботі і кожному семестрі вивчення навчальної дисципліни (пп. 2.5.4 МРПОУ). Завдання для самостійної роботи розробляються керівниками навчальних дисциплін, затверджуються на засіданні відповідної кафедри, включаються до методичних вказівок. Студенти виконують відповідні завдання у міжсесійний період, при цьому маючи можливість консультуватися з викладачем в години проведення індивідуальних занять, і здають їх на відповідні кафедри за 10 днів до початку екзаменаційно-залікової сесії (пп. 3.3.1 МРПОУ). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 25 (пп. 3.3.2 МРПОУ)..			
Семінарські заняття	Оцінюються за 4-рівневою шкалою (від 2 до 5). Середнє арифметичне оцінок множимо на коефіцієнт 5 (максимум 25 балів). Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminariv-materialy-zaochna/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 25 (пп. 2.5.3 МРПОУ).			
Умови допуску до підсумково го контролю	Обов'язковою є наявність домашньої контрольної роботи, без неї здобувач освіти не допускається до екзамену. Невиконання завдань для самостійної роботи в системі дистанційного навчання чи невчасна її здача на кафедру є підставою для недопуску здобувача до здачі екзамену			

Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен (1 курс), екзамен (2 курс). Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.3.4 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів), балу за виконану письмову самостійну роботу(максимально 25 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.5.1-2.5.2 МРПОУ).</p> <p>Підсумковий бал становить максимально 100 балів.</p> <p>Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо</p>
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (самостійної роботи) та додаткових (письмових завдань та самостійної роботи) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить практичні заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-individualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням студента.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному

університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-trykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Самоосвіта здобувачів з навчальної дисципліни є важливою для засвоєння матеріалу та набуття відповідних компетентностей. Здобувач освіти може отримати додаткові бали (як контроль самостійної роботи) за опрацювання навчальних курсів на Інтернет-платформах самоосвіти за тематикою навчальної дисципліни при пред'явленні відповідного сертифікату та інших форм самопідготовки і підвищення кваліфікації.

8. Рекомендована література

1. Петровська І.І. Правові основи публічного адміністрування зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України* Вип.65, 2024. С.107-119. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.65.1.107-1.119>

2. Ihor Kovbas, Mykola Koval, Iryna Petrovska, Pavlo Krainii, Yuliia Kotsan-Olynets. Problematic aspects of regulatory consolidation of administrative legal personality of public councils *Rivista di scienze giuridiche*. Jus- online 2/2023 pp. 192-205. DOI: [10.26350/18277942_000119](https://doi.org/10.26350/18277942_000119)

3. Петровська І.І., Податковий контроль серед контрольних правовідносин. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України* . Збірник наукових статей, 2023. Вип 63. 2023. С. 52-62. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.63.1.52-1.62>

4. Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с

5. Michael Lang. Introduction to the Law of Double Taxation Conventions 3rd edition. March 2021 268 p. https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-08/20_007_Introduction_Law_Double_Taxation_Conventions_3rd_edition_final_web.pdf

6. Директива Ради (ЄС) 2018/1910 від 4 грудня 2018 року внесення змін до Директиви 2006/112/ЄС щодо гармонізації та спрощення деяких правил у системі податку на додану вартість для оподаткування торгівлі між державами-членами / Council Directive (EU) 2018/1910 of 4 December 2018 amending Directive 2006/112/EC as regards the harmonisation and simplification of certain rules in the value added tax system for the taxation of trade between Member States. Official Journal of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L1910>

7. Federal Central Tax Office. Germany. URL: https://www.bzst.de/EN/Home/home_node.html

8. Income Tax. US. Legal Information Institute (LII). URL: https://www.law.cornell.edu/wex/income_tax

9. Tax system. State taxation administration of the people's republic of China. URL: <http://www.chinatax.gov.cn/eng/c101270/c101271/c5157953/content.html>

10. Єфименко Т.І. Гармонізація національного антикризового податкового

регулювання у глобальному світі. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах інформаційного суспільства: Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 115-річчю «Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана»; 09-10 грудня 2021 року К.: КНЕУ, 2021. С.149-152

11. Данієлян, С. А. (2022). Принципи податкового права та їхнє значення у забезпеченні послідовного розвитку процедур податкового контролю. Київський часопис права, 2022(4), 179-184. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2021.4.26>

12. Огренич, Ю. О., Діброва, В. О. Вдосконалення оподаткування підприємств в Україні шляхом врахування міжнародного досвіду реформування податкових систем. Економічний простір, (172), 2021. С.35-42. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-6>

13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

14. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 149 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>

15. Людмила Присяжна. Податкові зміни, що необхідні Україні для вступу в ЄС. URL: https://biz.ligazakon.net/news/212565_podatkov-zmni-shcho-neobkhdn-ukran-dlya-vstupu-v-s

16. Towards simple, fair and efficient taxation in the European Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2016-09/taxation_internal_market_en.pdf

17. Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах. Дата набрання чинності для України: 01.07.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_325#Text.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Петровська І.І. Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу: методичні вказівки для практичних занять здобувачів заочної форми навчання. Івано-Франківськ. Навчально-науковий юридичний інститут

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminarskykh-zaochna-2/>

2. Петровська І.І. Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу: методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів заочної форми навчання. Івано-Франківськ. Навчально-науковий юридичний інститут

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-samostijnykh-zaochna/>

Доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права, к.ю.н.

Ірина ПЕТРОВСЬКА